

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ

Grup Başkanlığı

Tarih: **03 Ekim 2025**

Sayı: **14214**

34928

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda yer alan soruların, Ticaret Bakanı Sayın Ömer BOLAT tarafından Anayasanın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını talep ederim.

Eylem Ertuğ ERTUĞRUL
Zonguldak Milletvekili
Milli Savunma Komisyonu Üyesi

İsrail'in Gazze'de sürdürdüğü yıkıcı saldırılar sonucunda binlerce sivil hayatını kaybederken, Türkiye bu saldırılar karşısında somut yaptırımların devreye alınmasını uzun süredir talep etmektedir. Ancak tüm bu beklentilere rağmen, Türkiye ile İsrail arasındaki doğrudan ve dolaylı ticaretin özellikle 2024 yılı boyunca büyük ölçüde sürdüğü, ihracatın yalnızca bazı kalemlerde kısıtlandığı ve İsrail ile bağlantılı şirketlerin gemilerinin Türkiye limanlarına giriş-çıkış yapmaya devam ettiği bilinmektedir.

Son olarak 21 Ağustos 2025'te kamuoyuna yansıyan haberlere göre liman başkanlıkları tarafından İsrail ile bağlantılı gemilere yönelik örtük bir yasaklama süreci başlatıldığı, acentelerden İsrail'e ait olmadıklarına dair yazılı teminat istendiği bildirilmiştir. Bu uygulamanın yazılı ve bağlayıcı bir genelge niteliği taşımadığı, idari ve siyasi belirsizlik taşıdığı yönünde değerlendirmeler yapılmıştır. Zira 2 Mayıs 2024 tarihi itibarıyla İsrail'e yönelik bütün ürün gruplarında ihracat, ithalat ve transit ticaretin kesildiğinin kamuoyuna duyurulması üzerine yapılan bu açıklama kamuoyunda kafa karışıklığı, güvensizlik ve hayal kırıklığı oluşturmuştur.

Bir yandan "tam ticaret ve transit yasağı" ilan edilmesi, diğer yandan İsrail bağlantılı gemiler için yeni düzenlemeler öngörülmesi fiilen bu yasağın uygulanmadığı ya da farklı istisnaların söz konusu olduğu yorumlarına yol açmıştır. Zira çok yakın zamanda gemilerin çevrimiçi şekilde görüldüğü marinetraffic.com isimli web sitesinde 30 Eylül 2025'te Mersin Limanı'ndan; 22 Ağustos 2025'te İstanbul Limanı'ndan; 23 Eylül'de Fethiye Limanı'ndan; 16 Eylül 2025'te Aliğa Nemrut Limanı'ndan; 11 Eylül 2025'te Kaş Limanı'ndan İsrail Hayfa Limanı'na giden ticaret gemileri görülmüştür. Bu gemilerin ne taşıdığı bilinmemekle beraber bazıları Türk bandıralıdır.

Bu çerçevede;

- 1-) 2024 yılı Mayıs ayında açıklanan ihracat kısıtlamasına rağmen, İsrail ile bağlantılı gemilerin Türkiye limanlarını kullanmaya devam ettiği iddiaları doğru mudur?
- 2-) Bakanlığınız, İsrail bayraklı veya İsrail ile bağlantılı şirketlerin gemilerine yönelik liman erişimi kısıtlamasını yazılı bir genelge ile mi yoksa sözlü talimatla mı uygulamaya başlamıştır? Bu kararın hukuki temeli nedir?
- 3-) "İsrail bağlantılı gemi trafiğini kısıtlama" ifadesiyle kast edilen tam olarak nedir? Bu gemilerin Türk limanlarına girişi sadece belirli koşullara mı bağlanmıştır?

- 4-) Gemi işletmecisinin "İsrail ile bağlantılı olmadığını" gösteren resmi belge kriterleri nelerdir? Bu beyanın doğruluğunu kim denetlemektedir?
- 5-) Bugüne kadar Türkiye limanlarına giriş yapan ve İsrail bağlantılı olduğu tespit edilen kaç gemi tespit edilmiştir? Bunlardan kaçını geri çevrilmiştir?
- 6-) Türkiye'nin İsrail'e doğrudan mal göndermemesi ancak malların üçüncü ülkeler üzerinden dolaylı olarak ulaştırılması gibi manevraların önlenmesi için adımlar atılmış mıdır?
- 7-) Eğer iddialar doğruysa, İsrail ile ticaret yasak olmasına rağmen marinetraffic.com isimli web sitesinde görüntülenen gemiler hangi şekilde İsrail ile ticareti devam ettirerek mal götürmüştür?
- 8-) Ticari gemilerin izlenebildiği marinetraffic.com gibi web sitelerinde İsrail limanlarında Türkiye'den giden gemilerin olması ve Türkiye limanlarında İsrail'den gelen gemilerin olması ticaretin halen devam ettiğinin bir göstergesi değil midir?
- 9-) Son 3 yılda İsrail ile ticaret yapma amacıyla Türkiye'den İsrail'e giden ve İsrail'den Türkiye'ye gelen gemi sayısı kaçtır?